

[Honoré]

forventes af dem, at de producerer det dobbelte af, hvad en kulminearbejder præsterer, og så sker det, står der, under sikkerhedsmæssigt helt uforvarselige forhold. De får nok i modsætning til andre soldater en vis løn, men den er kun en brøkdel af normal arbejds løn.

Hvorfor gør de det? Jo, man kan ikke skaffe arbejdskraft til minerne, og derfor sættes der flere tusinde soldater ind for at supplere den ordinære arbejdsstyrke. De soldater, som udpeges til at bruge deres 2-årige tjenestetid i minerne, udpeges på normalt tjekkoslovakisk grundlag, siger den person, der er blevet interviewet. Henvi sning til kul-tjeneste er ment som en afstraffelse på grund af systemkritisk virksomhed, afhopning el. lign. Det kan også, som i dette tilfælde, være den pågældende soldats og kulminearbejders familie, hans bror, der er afhoppet.

Vi køber altså ikke kul i Tjekkoslovakiet, men vi køber kul i Polen, og den pågældende emigrant føler sig ifølge denne avisartikel overbevist om, at man også i Polen tvangsudskriver unge mennesker til minearbejde. Og så slutter interviewet med, at han siger:

»Jeg ønsker ikke at tage stilling til, om vi bør holde op med at købe kul i Sydafrika, men jeg synes, det bør med i diskussionen, at det heller ikke er uden menneskelige omkostninger, hvis vi forøger kulindkøbene i Østeuropa. Jeg er nemlig sikker på, at flere unge mænd så vil blive tvunget til at arbejde i minerne under meget dårlige vilkår.«

Ib Christensen (DR):

Da folketinget den 29. november 1978 havde første behandling af et VS-forslag, mere vidtgående end dette forslag, men i princippet i øvrigt det samme, havde jeg lejlighed til at udtale den principielle opfattelse, som retsforbundet har på dette punkt.

Jeg skal kun resumere, at det er vores opfattelse, at vejen til at fjerne apartheidssystemet i Sydafrika går over vedtagelse i FN's sikkerhedsråd af bindende sanktioner. Det er dér, vi skal lægge vores kraft. En ensidig dansk sanktion som denne her vil være et slag i luften og næppe af væsentlig demonstrativ værdi. Netop fordi vi har dette synspunkt, så kritiserer vi i høj grad regeringen ved handelsministeren, der ikke nævner et ord om regeringens bestræbelser – hvis der er

nogen – på at få FN's sikkerhedsråd til at vedtage bindende sanktioner.

Da vi havde den nævnte debat den 29. november 1978, erklærede udenrigsministeren på regeringens vegne, at det sandelig var regeringens politik at prøve at få FN til at vedtage bindende sanktioner. Det burde være gentaget, synes jeg, af handelsministeren. Selv om han henviser til udenrigsministerens tale, så burde det være gentaget, for ellers stiller regeringen sig jo i praksis på linje med de ordførere her i salen, som på ingen måde ønsker sanktioner mod Sydafrika, ej heller FN's vedtagelse af bindende sanktioner.

Jeg mener derfor, at regeringens bestræbelser skal gå ud på at gøre, hvad vi formår – det er under alle omstændigheder yderst begrænset – for at overtale navnlig USA og Storbritannien til i FN's sikkerhedsråd at vedtage de bindende sanktioner, som alene kan sikre en fredelig afvikling af apartheidstyret.

Mit parti var medforslagsstiller og medvedtager, om jeg så må sige, af henstillingen fra maj. Det er vores opfattelse, at vedrørende områder, der ligger inden for regeringens regie, kan vi foretage sanktioner mod Sydafrika, og det har vi altså også gjort som allerede nævnt her fra folketingets talerstol. Men det ligger anderledes, når det drejer sig om den private sektor. Jeg erkender, at her er et dubiøst spørgsmål, fordi elværkerne med rette kan siges at være halvoffentlige, men konklusionen hos de pågældende partier var alligevel, at man, netop fordi elselskaberne ikke er hundrede procent i offentlig regie, måtte nøjes med en henstilling. Jeg mener, at det er noget paradoksalt, at der, efter at man har lavet en henstilling, som det så viser sig at folk ikke retter sig efter, kommer en forbudslovgivning, uden at der i og for sig foreligger en ny situation, den situation, som vi så gerne så, nemlig at FN's sikkerhedsråd havde vedtaget bindende sanktioner.

Jeg er enig i én ting i handelsministerens erklæring, nemlig i håbet om, at elværkerne vil sprede deres indkøb af hensyn til forsyningssikkerheden og lade det spille ind i deres kulimport. Men der er en anden ting i handelsministerens redegørelse, som jeg må tage afstand fra. Det er dér, hvor regeringen bebuder sin støtte til EF's bestræbelser på at fremme kulproduktionen.